

ОБЩИНА КРУШАРИ ОБЛАСТ ДОБРИЧ

9410, с. Крушари, тел : 05771/2024, факс 05771/ 2136,

E-mail krushari@krushari.bg; site: www.krushari.bg

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА КРУШАРИ ЗА 2025 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма за развитие на читалищната дейност в община Крушари е разработена в изпълнение на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища и въз основа на направените от читалищата в община Крушари, предложения за дейността им през 2025 г. Изготвянето на годишната програма за развитие на читалищната дейност цели обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и утвърждаване на читалищата като важни средища съхраняващи културната идентичност на общината и региона.

Народните читалища са място за общуване и участие в различни творчески занимания и изкуства на хора, без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Основната дейност на народните читалища като самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, е да осъществяват културен живот и приобщават гражданите към постиженията на културата и изкуството. Читалищата работят за запазване на обичаите и традициите на българския народ и утвърждаване на националното самосъзнание. Организируют различни инициативи - тържества, събори, фестивали и други на местно, регионално или национално ниво.

I. НАРОДНИ ЧИТАЛИЩА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КРУШАРИ

На територията на община Крушари има общо седем читалища, вписани в Регистъра на народните читалища към Министерството на културата, както следва :

1. НЧ "Йордан Драгнев - 1894" – с. Крушари
2. НЧ "Христо Ботев - 1940" – с. Коритен
3. НЧ "Стефан Караджа - 1936" – с. Телериг
4. НЧ "Светлина - 1945" – с. Полковник Дяково
5. НЧ "Втори юни - 2004" – с. Александрия
6. НЧ "Асен Златаров - 1962" – с. Лозенец
7. НЧ "Кирил и Методий – 1941" – с. Ефрейтор Бакалово

Към всички читалища има сформирани различни самодейни групи, повечето с насоченост към събиране, съхраняване, опазване и представяне на българското народно творчество, възстановяване и съхраняване на местни обичаи и традиции.

II. ЦЕЛИ, ПОСТАВЕНИ ПРЕД НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА

1. Задоволяване потребностите на жителите на общината, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност;
2. Запазване на националните традиции, ценност и фолклор;
3. Осигуряване на достъп до информация и интернет;
4. Обогатяване на библиотечния фонд и подобряване дейността на библиотеките;
5. Изграждане на обща мрежа за сътрудничество между всички читалища на територията на общината;
6. Съхранение и популяризиране на българските културни традиции и наследство;
7. Формиране на читалището като място за общуване, реализиране на успешни социални практики, повишаване ролята му в социалната и културна интеграция на различните социални и етнически общности;
8. Активност на сътрудничеството с административни структури, образователни институции, социални заведения, други представителни организации, свързани с реализирането на културни и образователни политики на територията на община Крушари, област Добрич и на национално ниво.

III. ДЕЙНОСТИ

Основните дейности на народните читалища на територията на община Крушари са свързани с библиотечното дело, развиване на любителското художествено творчество, съхранение и популяризиране на българския фолклор, стремеж към увеличаване числеността на самодейните групи и клубове по интереси, културни дейности включващи работа с всички възрастови и социални слоеве от населението, като изнасяне на концерти, провеждане на срещи, чествания и други културни събития.

Предложените дейности целят обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, имаща голямо значение за развитието на местните общности, като фактор за културно, образователно и информационно развитие.

Основна задача е да се привлекат жители на селата от различни възрастови групи и етноси, които да представят и пазят характерните обичаи, танци и традиции за региона. Мотивирането на деца и ученици да се включат в кръжочни и клубни формати е част от тяхната дейност. Създадените детски кътове към читалищата предоставят условия за тихи игри, четене, рисуване, и други занимания за най- малките посетители, с цел подпомагане на ранното детско развитие.

Предложените дейности са стъпка в осъществяването на насоките за превръщането на читалището в модерен, многопрофилен и многоцелеви център за култура и образование на територията на всяко населено място. Днешните реалности изискват от читалищата да бъдат високо отговорни културни сдружения на гражданите, особено в населените места, където се явяват като единствен културен център.

За 2025 г. Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Крушари е обобщена в следната таблица :

Месец	Дейност, проява, организатори, финансиране
<u>Януари</u>	177 г. от рождението на поета-революционер Христо Ботев и патрон на Народно читалище в с. Коритен. Рецитал от деца и ученици; Дата: 06.01.2025 г. Място: библиотеката на читалището Организатор: НЧ с. Коритен НЧ с. Крушари
	Честване на Ромската Нова година – Банго Васил Дата: 14.01.2025 г. Място: на мегдана пред читалището Организатор: НЧ с. Лозенец
	Ден на родилната помощ – пресъздаване на народния обичай „Бабуване“. Дата: 21.01.2025 г. Място: на мегдана пред читалището, здравна служба и кметство Организатор: Народни читалища
	„В света на приказките“ – презентация, четене на приказки пред деца и ученици. Дата: месец януари Място: зала на читалището Организатор: НЧ с. Крушари и НЧ с. Лозенец
	Пресъздаване на стария български обичай „Седянка“ Дата: месец януари Място: зала на читалището Организатор: НЧ с. Ефрейтор Бакалово

Февруари	Честване на 63-тата годишнина на Народно читалище “Асен Златаров - 1962“ с. Лозенец. <i>Дата: 04.02.2025 г. Място: пред читалището Организатор: НЧ с. Лозенец</i>
	Честване на Св. Харалампий Чудотворец - пазител на здравето и покровител на меда и пчеларите. Среща на пчеларите. Изложба на пчелни продукти от пчеларската общност в селото, беседа с ученици от ползите на меда; <i>Дата: 10.02.2025 г. Място: зала на читалището Организатор: НЧ с. Коритен и НЧ с. Крушари</i>
	„Приказният свят на Леда Милева“ – гостуване на деца от ДГ с. Крушари. <i>Дата: месец февруари Място: библиотеката Организатор: НЧ с. Крушари</i>
	Отбелязване деня на лозаря – Трифон Зарезан. Зарязване на лозови пръчки – ритуал. „Що е вино, да е благословено“ - конкурс за най-добро домашно вино. <i>Дата: 14.02.2025 г. Място: лозята и на мегдана пред читалището Организатор: Народни читалища</i>
	152 г. от героичната гибел на Апостола на свободата – Васил Левски. Презентация и рецитал на ученици от ОУ „Васил Левски“ - с. Коритен. <i>Дата: 19.02.2025 г. Място: зала на читалището Организатори : НЧ „Христо Ботев - 1940“ с. Коритен и ОУ „Васил Левски“ с. Коритен.</i>
	На раздумка в читалището - „Зима край огнището“. Представяне на традиционни ястия и ръчно плетени изделия. <i>Дата: месец февруари Място: зала на читалището Организатор: НЧ с. Крушари</i>

	Работилница за мартеници. Дата: 15.02.2025 – 28.02.2025 г. Място: зала на читалището Организатори : Народните читалища
Март	„Баба Марта бързала, мартеници вързала“ и „Ден на самодееца“ - накичване с мартеници малки и големи жители на селото. Дата: 01.03.2025 г. Място: детска градина, читалища Организатори : Народните читалища 3-ти март - Национален празник на България. Честване на 145-ата годишнина от Освобождението - поднасяне на цветя пред Паметника на загиналите, мероприятия по читалища; Дата: 03.03.2025 г. Място: пред Паметника на загиналите Организатори : Народните читалища „Благодаря ти, мамо“ - тържество на децата от ДГ с. Крушари по случай 8-ми март - Ден на жената. „С обич“ – изложба на картички и сувенири. Дата: 08.03.2025 г. Място: читалища Организатор: Народните читалища 135 г. от рождението на Чудомир – писател, художник, музеен и читалищен деятел. Посещение на учениците в библиотеката за запознаване със неговото творчество. Дата: месец март Място: библиотеката Организатор: НЧ с. Крушари и училища Честване на 80-тата годишнина на Народно читалище “Светлина – 1945“ с. Полковник Дяково. Дата: м. март Място: пред читалището Организатор: НЧ с. Полк. Дяково „Пролет иде“ - посрещане на първа пролет. Представяне на изложба от пролетни рисунки на децата от ДГ - с. Крушари. Връзване на мартеници на живо дърво.

	Дата: 21.03.2025 г. Място: пред читалището Организатор: Народните читалища
	Посрещане на Благовещение с децата от детската градина, възстановка на ритуал; Дата: 25.03.2025 г. Място: зала на читалището Организатор: НЧ с. Телериг
	Тържество по случай „Рамазан байрам“. Конкурс за най-добре приготвена домашна баклава за празника „Шекер байрам“. Дата: 29.03.2025 г. Място: читалище Организатор: НЧ с. Телериг и НЧ с. Ефрейтор Бакалово
<u>Април</u>	Отбелязване Международния ден на хумора и шегата. Дата: 01.04.2025 г. Място: зала на читалището Организатор: НЧ с. Ефрейтор Бакалово и НЧ с. Крушари
	Международен ден на детската книга – „Моят приказен герой“ – литературно четене с деца, театрална постановка за деца, марафон за най-бързо четене. Посещение на читалищната библиотека от деца и ученици. Дата: 02.04.2025 г. Място: зала на читалището Организатор: НЧ с. Коритен
	Представяне на детска театрална постановка по случай Международен ден на детската книга. Дата: 02.04.2025 г. Място: зала на НЧ с. Телериг Организатор: НЧ с. Телериг
	Лазаровден и Цветница – традиции и обичаи. Дата: 13.04.2025 г. Място: из селото Организатор: НЧ с. Телериг
	Възкресение Христово – Великден. Боядисване на яйца съвместно с

	децата от селата. Великденска изложба „Писано яйчице“. Дата: 21.04.2025 г. Място: пред читалището Организатор: Народните читалища
	Международен ден Земята – презентация за ученици. Засаждане на дръвче пред читалището. Дата: 22.04.2025 г. Място: зала на НЧ с. Крушари Организатор: НЧ с. Крушари
	С песните на Стефка Съботинова – прожекция на песни по повод 95 години от рождението на певицата. Дата: месец април Място: зала на НЧ с. Крушари Организатор: НЧ с. Крушари
	Отбелязване на 93-годишнината от рождението на добруджанската народната певица Добра Савова. Дата: 22.04.2025 г. Място: зала на НЧ с. Коритен Организатор: НЧ с. Коритен
	Отбелязване на Международния ден на труда – 1 май. Дата: 01.05.2025 г. Място: пред читалището Организатор: НЧ с. Лозенец
<u>Май</u>	„С дъх на лято“ – конкурс за най-добра тематична рисунка с участието на деца и ученици от детска градина и училища на територията на Община Крушари. Дата: месец май. Място: зала на НЧ с. Крушари Организатор: НЧ с. Крушари
	„Гергьовден“ – традиции и обичаи. Дата: 06.05.2025г. Място: пред читалището Организатор: НЧ с. Телериг и НЧ с. Полковник Дяково

	Ден на Европа – организиране на литературен конкурс на тема: „Пътят към Европа“ за ученици от училищата на територията на общината. Дата: 09.05.2025 г. Място: зала на НЧ с. Крушари Организатор: НЧ с. Крушари
	Организиране на дарителска кампания „Подари книга“ по повод професионалния празник на библиотекаря. Дата: месец май Място: библиотеката Организатор: НЧ с. Крушари
	Празник на с. Александрия. Среща на поколенията – празнична програма. Дата: 21.05.2025 г. Място: пред читалището Организатор: НЧ с. Александрия
	24 май – Ден на Светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и славянската книжовност – празничен концерт „Среща на три поколения“ с участието на децата от ИГ с. Коритен към ДГ с. Крушари, ОУ „Васил Левски“ с. Коритен и самодейните състави към читалището. Дата: 23.05.2025 г. Място: площада пред читалището Организатор: НЧ с. Коритен
	Честване Деня на славянската писменост и култура – празнична манифестация с учениците от началните класове. Посещение на концерти в гр. Добрич. Дата: 24.05.2025 г. Място: пред читалището Организатор: НЧ с. Телериг
	Ден на библиотекаря. Дата: 11.05.2025 г. Място: зала на читалището Организатор: НЧ с. Ефрейтор Бакалово
	Участие във фолклорни събори и фестивали из страната. Дата: месец май Организатор: Народните читалища
<u>Юни</u>	1 юни – международен ден на детето – спортни игри на открито, рисунки на асфалт, празнични музикални програми;

	Дата: 01.06.2025 г. Място: пред читалището Организатор: Народните читалища
	„Жив е той, жив е!“, - Ден на Ботев и на падналите за свободата на България. Отбелязване на 85-годишнината от основаването на НЧ „Христо Ботев – 1940“ с. Коритен. Поднасяне на венец пред Паметника на загиналите във войните. Дата: 02.06.2025 г. Място: площада пред читалището Организатор: НЧ с. Коритен, НЧ с. Крушари
	Отдаване на почит на загиналите за свободата на България. Полагане цветя на възпоменателната плоча с имената на загиналите в Отечествената война. Дата: 02.06.2025 г. Място: пред кметството Организатор: НЧ с. Телериг
	Пресъздаване на ритуала „Ариффе“ по случай Курбан байрам. Дата: 05.06.2025 г. Място: пред читалището Организатор: НЧ с. Телериг и НЧ с. Ефрейтор Бакалово
	Честване на празника „Курбан Байрам“. Празничен концерт на самодейна групи към народните читалища от селата Телериг и Ефрейтор Бакалово. Дата: 06.06.2025 г. Място: пред читалището Организатор: НЧ с. Телериг и НЧ с. Ефрейтор Бакалово
	Любителска театрална постановка „Жътва“ от самодейците към Народно читалище с. Телериг. Дата: 10.06.2025 г. Място: залата на НЧ с. Телериг Организатор: НЧ с. Телериг
	Еньовден – традиции и обичаи. Бране на билки и цветя, сплитане на венци, наkichване за здраве.

	Дата: 24.06.2025 г. Организатор: НЧ с. Телериг и НЧ с. Крушари
	Участие във фолклорни събори и фестивали из страната. Дата: месец юни Място: из страната Организатор: Народните читалища
	„Празник на гърнетата – кулинарната академия на Добруджа”. Участие на самодейци и жители на селото, които са съхранили стари рецепти на автентични добруджански ястия. Дата: месец юни Място: на територията на Община Крушари Организатор: Община Крушари
<u>Юли</u>	Участие на самодейните състави във Фолклорния събор „Текето“ с. Александрия. Дата: месец юли Място: местността „Текето“ Организатор: Община Крушари
	Денят "Ашуре" – традиции и обичаи. Приготвяне на ястието и раздаване на близки, приятели и съседи. Дата: месец юли Място : зала на читалището Организатор: НЧ с. Телериг и НЧ с. Ефрейтор Бакалово
	„С книга сред природата” – пикник, големи четат на малките приказки, игри на открито. Дата: месец юли Място: сред природата Организатор: НЧ с. Телериг
	Лятна академия за деца и ученици „Ваканция здравей“ – занимания по интереси. Дата: месец юли Място: читалище Организатор: Народните читалища

	Участие във фолклорни събори и фестивали из страната. <i>Дата: месец юни</i> <i>Организатор: Народните читалища</i>
<u>Август</u>	Лятна работилница с деца и юноши – „С любов към морето”, „Здравей наше лято” – лятна читалня и игри с деца. Организиране на летни клубове по занимателни, образователни и спортни игри за деца и ученици. <i>Дата: месец август</i> <i>Място: читалища</i> <i>Организатор: НЧ С. Телериг, НЧ с. Крушари</i> <i>с. Ефрейтор Бакалово</i> Участие във фолклорни събори и фестивали из страната. <i>Дата: месец август</i> <i>Организатор: Народните читалища</i>
<u>Септември</u>	Честване на 109 – годишнината от боевете на Добруджанския фронт и 141 години от Съединението на Княжество България и Източна Румелия – поднасяне на пред Паметника. <i>Дата: 06.09.2025 г.</i> <i>Място: пред Паметника</i> <i>Организатор: НЧ с. Коритен</i> „Читалище и приятели“ – среща на поколения самодейци от с. Крушари. <i>Дата: месец септември</i> <i>Място: зала на читалището</i> <i>Организатор: НЧ с. Крушари</i> Отбелязване Международния ден на грамотността – състезание по правопис между учениците от 4 и 5 клас. <i>Дата: 08.09.2025 г.</i> <i>Място: читалище</i> <i>Организатор: НЧ с. Крушари</i> Четене на приказки на децата от детската градина „Есенно изобилие”- изложба на рисунки, сувенири и картички от съвместната дейност на самодейци и ученици. <i>Дата: месец септември</i> <i>Място: читалище</i>

	Организатор: НЧ с. Телериг
	Приказкотерапия – драматизация на любима детска приказка. Дата: месец септември Място: читалище Организатор: НЧ с. Телериг
	Участие във фолклорни събори и фестивали из страната. Дата: месец септември Организатор: Народните читалища
	Честване на 117 години от обявяването на Независимостта на България. Дата: 22.09.2025 г. Организатор: Народните читалища
<u>Октомври</u>	Международен ден на хората от третата „златна“ възраст – празничен концерт на самодейните състави към читалището. Посещение на възрастните хора от ДСХ – с. Добрин. Дата: 01.10.2025 г. Място: с. Добрин - ДСХ Организатор: Народните читалища
	Сформиране на любителска група за народни танци за деца и възрастни. Дата: месец октомври Място: читалище Организатор: НЧ с. Телериг
	Ден на Община Крушари – участие на самодейните състави във фолклорната програма по случай празника на Община Крушари. Дата: месец октомври Място: с. Крушари Организатор: Община Крушари

<u>Ноември</u>	1-ви ноември – Ден на Народните будители. „Вам будители народни!“ – литературно четене и презентация на творчеството на видни български автори. Беседа на тема „Делото на народните будители“. Организиране на изнесена театрална постановка на сцената на НЧ с. Крушари. <i>Дата: 01.11.2025 г.</i> <i>Място: читалище</i> <i>Организатор: НЧ с. Коритен, НЧ с. Крушари,</i> <i>НЧ с. Телериг</i> 145 години от рождението на Йордан Йовков – живот и творчество. Литературно четене на ученици. <i>Дата: 09.11.2025 г.</i> <i>Място: читалище</i> <i>Организатор: НЧ с. Крушари,</i> Работилница за плетива и шевици <i>Дата: месец ноември</i> <i>Място: читалище</i> <i>Организатор: НЧ с. Телериг</i> Честване на Въведение Богородично и Денят на християнското семейство. <i>Дата: 21.11.2025 г.</i> <i>Място: зала на читалището</i> <i>Организатор: НЧ с. Телериг</i>
<u>Декември</u>	Зимни вечери в с. Телериг. „Вълната от минало до наши дни“ – плетене на вълнени чорапи и терлици. <i>Дата: месец декември</i> <i>Място: читалище</i> <i>Организатор: НЧ с. Телериг</i> „Коледа, Коледа добре си ни дошла“ – изработка на коледна украса, новогодишна декорация за дома и сурвачки със съвместното участие на малки и големи жители на селото. <i>Дата: месец декември</i> <i>Място: читалище</i> <i>Организатор: НЧ с. Телериг и</i> <i>НЧ с Ефрейтор Бакалово</i> Коледуване – традиции и обичаи. <i>Дата: 24.12.2025г.</i> <i>Място: с. Телериг</i> <i>Организатор: НЧ - с. Телериг</i>

	„Да е мирна, здрава и честита“ – Честване на коледни и новогодишни празници.
--	---

Дата: месец декември

Място: в населените места

Организатор: Народните читалища

Настоящата Програмата за развитие на читалищната дейност в община Крушари за 2025 г. е разработена и изготвена на база внесените от читалищата предложения за дейността им през 2025 г.. Програмата е отворена за допълнения. На този етап тя включва конкретни дейности и мероприятия, част от плановете на всяко отделно читалище.